

בעזרת השי"ת

גליון פרשת בא

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ רבי יחזקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שבתא טבא וכוט"ס

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲהַּ פִּי אֲנִי הִכְפַּדְתִּי אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדֵּי
 לְמַעַן שְׂתִי אֶתְנִי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ:
 וּלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנִי בְּנֶךְ וּבֶן בְּנֶךְ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֹתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר
 שָׂמֹתִי בָּם וַיִּדְעֹתָם פִּי אֲנִי יְהוָה:

הנה נודע שהתורה הק' היא נצחית וכל מאי דאיתא בה הוא קביעא וקיימא לא רק לאותו הזמן אלא שהתורה היא מלשון "הוראה" להורות לנו את הדרך עד סוף כל הדורות.

והנה שהשי"ת אמר למשה רבינו ע"ה שיבוא אל פרעה, שהלא כל ענינו של פרעה היה הגאווה שהראה את עצמו כאילו הוא אלוה כידוע, וכל אלילות מצרים נשרש מקליפת הגאווה בחי' "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" ולכן רצה השי"ת להראות למשה רבינו ע"ה ולדורות הבאים שיספרו מענין יציאת מצרים איך כל אלו הרשעים בעלי הגאווה המתועבים בעיני ה' כיצד השי"ת מושל בהם והופך אותם ללעג וקלס, וכיצד ברגע א' השי"ת מקשיח את לב פרעה ואח"כ מקבל מכה ורוצה כן לשלוח אותם, ושוב השי"ת מקשיח את לבבו עד שחפץ לשלחם וחוזר חלילה, כך עשר פעמים ועשר מכות וכ"ז בכדי להכניע את עשר הספירות דקליפה כדאיתא בכתבי רבינו האר"י שעשר המכות הם כנגד עשר הספירות דקליפה להכניעם ע"י העשר ספירות דקדושה, וכ"ז למען תספר באזני בן ובן בן את אשר התעללתי במצרים ואת אותתי וכ"ז לתכלית האמיתי של "וידעתם כי אני ה'".

וענין זה הוא גם לזמנינו לנסיונות שכ"א מאתנו עובר, באשר קליפת מצרים "ערות הארץ" כידוע, שראשיתה הוא הגאווה ואחריתה ניאוף רח"ל מתגברת בכל עוז, כמו שאמר רבינו הרה"ק פנחס מקאריץ זיע"א דארטין ויי איז דא גאווה איז דא הרהורי נשים" היינו היכן שיש גאווה יש גם ניאוף רח"ל, ואדרבא ככל שהיצה"ר בחי' פרעה אותיות הערף שהוא מאחורי מוח הדעת של האדם מנסה בכל עת להמשיך על האדם את קליפת מצרים להכשילו בעון הגאווה והניאוף לטמאות את לבבו, והאדם לא מבין מדוע בא לו כך שרוצה כ"כ להתחזק ובאים לו נפילות גדולות, וכן בגשמיות הרבה אנשים מקשים מדוע לא הולך להם בפרט ענין הפרנסה שרבים

רוצים ומנסים ולא עולה בידם להצליח, ולזה השי"ת אומר למשה רבינו שהם הצדיקים הקדושים והספרים הקדושים שכתבו בכל דור ודור בא אל פרעה שיעוררו את לבב בני ישראל שיש עליהם את התאחזות מצרים ופרעה היינו שנפלו בעון הגאווה וכחי ועוצם ידי שמזה נמשך כל הנפילות שלא יבהלו מהנפילות, כי כל התגברות היצה"ר על לאדם מאת ה' היא, בכדי ללמד את האדם שאינו יכול כלום ועליו להתגבר ביתר שאת ועוז על הגאווה שבקרבו להכניעה, ושיכיר את את מציאותו שאינו יכול לעמוד בשום נסיון וצריך לבקש בכל עת ורגע רחמים גדולים מאת השי"ת.

וברגע שהאדם מחזק את עצמו ומתחנן להשי"ת שיתן לו מתנת חינוך ויצילו, אזי השי"ת שולח לו סיבות שונות בהם הוא רואה עין בעין כיצד השי"ת מושל בכל והוא גם בטומאה להכניעה, ובזה הוא רואה את יד ה' בכל עת ורגע איך שמנחים אותו מן השמים עם כל מיני סיבות שונות ושומרים עליו לבל יכשל.

כי למדונו רבותינו הק' שכל המכשולים שיש לו לאדם המה בגלל שנכנס בגאווה בחי' כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, ותיכף שלומד או מתפלל או עושה איזה מעשה טוב נעשה אצל עצמו מציאות שהוא כך וכך, וזה נמשך רח"ל מקליפת וטומאת היצה"ר ומצרים שמפתה את האדם להתגאות ואז הדעת והמוח נעשים פגומים ומקולקלים ע"י מדת הגאווה, וכל האמונה שלו מתעררת ונופלת באשר חושב את עצמו שאינו צריך שום דבר, כי הוא כבר יודע הכל ומבין הכל, ולכן השי"ת עושה עמו חסד וגורם לו לפול ולא להצליח בכדי שיכנע ויתפלל ויתקרב להשי"ת, וזהו למען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותתי אשר שמתי בם ואז וידעתם כי אני ה'.

כי כמה שהאדם מחזק את עצמו בידיעה ברורה שהכל מאת ה', וחוזר על כך שוב ושוב, תוך כדי שמתבונן תמיד באפסיות האדם, כמה שהאדם הוא מוגבל ואינו יכול כלום מבלי הסייעתא דשמיא שמלווה אותו בכל עת ורגע אזי נעשים מוחו וליבו טהורים וזכים בלי רבב ונעשה מקושר בכל עת ורגע לה' ית"ש.

כי זה התיקון הגדול ביותר שיש לעשות עתה בימי השובבי"ם, באשר כל יהודי כשר מחפש לתקן את עצמו מפגמי הברית שכידוע נקראים פגם הדעת, כי פגם הברית נעשה ע"י שמתגאה האדם ואז מוחו ודעתו מתקלקלים ומסתלק ממנו הסייעתא דשמיא ואז הדעת שלו נעשה בחי' פרעה אותיות הערף שנאחזים בו הקלי' החיצונים ומושכים לו את המחשבות לטומאה ותאוות רח"ל, ולכן כל תיקוני השובבי"ם הם בכדי להגיע לתיקון העיקרי והאמיתי של וידעתם כי אני ה' שהדעת יטוהר מכל מיני רבב של גאווה ושהאדם ישריש היטיב בדעתו שהכל מאת ה' ויתקשר אליו בכל עוז ותעצומות ואז מטהר את הדעת שלו ונעשה זך ומוכן לקדושה ומתקן את פגמיו.

ודבר זה יש לעמוד על המשמר בכל עת ורגע לשנן היטיב שכל מה שקורא עמו הוא מאת ה' בין לטוב ובין ח"ו ההיפך ובוזה מטהר את מוחו וליבו ונעשה מקושר בכל עת ורגע להשי"ת ואז חייו נעשים חיים אמיתיים, חיים מתוקנים, חיים שיש להם תכלית טוב, חיים של נחת רוח אמיתי להשי"ת בכל עת ורגע אכי"ר.

ספה"ק אוהב ישראל

ויאמר ה' וגו' הכבדתי את לבו וגו' שתי אותותי וגו'.

יש לרמז בזה. ידוע כי עיקר הגלות הוא גלות הדעת. וכמבואר למעלה והוא ע"ד (נדרים מא.) דיעה קנית מה חסרת. דיעה חסרת מה קנית. כי כשבא אל האדם יסורים וצרות ח"ו. אז אם דעתו ושכלו מיושבין עליו אינם נחשבין היסורין בעיניו לכלום. כי יודע ומאמין באמת שהכל הוא טובות מאתו ית' וית'. וגם כי לפעמים יראה בעיניו הטוב שימשך לו מזה לאחר זמן כנודע. והובא בספה"ק כמה מעשיות על זה. ועיקר היסורין והגלות אשר להאדם הוא כשדעתו אינה מיושבת עליו. אזי הוא מרגיש בנפשו גודל הצרות והיסורין כי אין לו במה להתחזק וליתן עצות בנפשו איך ומה לעשות. וכאשר צועק במר נפשו להשי"ת והוא מרחם עליו ושולח לו דיעה מיושבת ובא להבנה, אז תיכף ומיד נגאל מצרתו ודוחקו. ועד"ז הוא ג"כ גלות הכללי והבן:

ספה"ק אור המאיר

בפסוק ויט משה את ידו על השמים ויהי חשך אפלה וגו', לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו (שמות י, כב כג).

יש לרמוז תוכחת מוסר, אנשים אשר עינים להם ולא יראו כושר מדותיהם הטובים של משכילים, כי אם כל עצמם ליפות את אורחותם, אם טוב ואם רע הכל נכון לפניהם, וזה הגורמת להם שבלתי אפשרי להם לילך ממדריגה למדריגה, וכאשר בארתי פירוש המשנה (אבות פ"א מ"ז) כל ימי גדלתי בין החכמים, ועיקר הדברים כל ימי גדלתי והלכתי ממדריגה למדריגה, ולא עמדתי במדריגה אחד, ומה הגורם ככה להיותי בין החכמים, ואז הבנתי פחיתת ערכי ועדיין לא למדתי אפילו מדה אחת טובה מרבתי, והכלל, מי שרוצה לעמוד במעלה המובחרת, צריך לקיים בעצמו מה שכתוב (תהלים קיט, צט) מכל מלמדי השכלתי, וכמאמרם (תענית ז, א) הרבה למדתי מרבתי ומתלמידי יותר מכולם, ובפרט איש מרעהו וחבירו יכול ללמוד מדות טובות וכדומה מהמעלות, אמנם עתה בדור הזה רבים עמי הארץ אשר לא ידעו בין ימינם לשמאלם, ועם כל זה הם מתפרצים ומתפארים ליטול את השם והכבוד, וכל מה שיוכלון ליתן דופי באחרים אזי מתכבדים בקלון חבריהם, ומזה נמשך בעונותינו הרבים שנאת חנם, ואיש את רעהו חיים בלעו, ופערו פיהם לבלי חק, מול דברינו הנ"ל ויט משה את ידו על השמים ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים, כלומר בהעדר הדעת ויהי חשך אפלה, ונופלים בבחינת מיצר ים החכמה, ומפרש הכתוב מה הוא החשך ואפלה, לא ראו איש את אחיו, ראו משמעו לשון חשיבות, כמו רואה אני את דבריך (ר"ה כה, א), וכמו רואה אני את דברי אדמון (כתובות קח, ב), וזהו לא ראו איש את אחיו, ירצה לא חשבו בלבם איש את אחיו ללמוד ממעשיהם הטובים, ואדרבא ממציאים תמיד חסרונות וקלון ודופי, ומיפים מעשה עצמם, ולכן הולכים בחשך ולא אור להם לילך תמיד ממדריגה למדריגה, וזהו ולא קמו איש מתחתיו, כי אם המה תמיד במדריגה אחד, והוא רק בחינת עומד ולא הולך, ובאמת איש הישראלי צריך להיות תמיד בחינת הולך, ודו"ק:

ספה"ק אור לשמים

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (יב, ב).
נ"ל, דאיתא בספה"ק (ע"ח ש"ח פ"ו) שיש עולם שנקרא מה החדש. ולהבין היוצא לנו מזה איזה עבודות, נ"ל כי האדם צריך לחדש עצמו בכ"י בעבודותו ית"ש, וליתן תענוג ונחת רוח חדש להשי"ת, וזה מה

החדש, כי מה בגימ' אדם, ואדם התחתון הוא דוגמא לעולמות העליונים, ובוזה שהאדם התחתון מחדש עצמו בכ"י בעבדות חדש בזה מעורר העולם שנקרא מה החדש. וז"פ החודש הזה לכם, דהיינו ע"י שתתחדשו עצמיכם בכ"י בעבדות חדש כנ"ל אזי תעוררו על עצמיכם האור הקדוש מעולם שנקרא מה החדש, וזה תהיה המלוכה שלכם, וזה החדש הזה לכם, לכם הוא אותיות מלך. ראש חדשים - ותזכו להשיג מוחין חדשים מוחין מתיקין וצלולין, וראש רומז למוח. ראשון הוא לכם לחדשי השנה, דהיינו שכל התחדשות שלכם ומה שרצונכם לחדש עצמיכם, והא לכם ראשון - כל כוונתכם יהיה רק בשביל הקב"ה ובכל דרכיך דעהו (משלי ג, ו), וראשון נקרא הקב"ה כמ"ש (ישעיה מד, ו) אני ראשון ואני אחרון:

ספ"ק מאור ושמ"ש

או יאמר בא אל פרעה כי אני הכבדתי וגו'.

יש לדקדק וכו'. ונראה בזה, כי צריך להבין מה שצוה לנו יתברך שמו להזכיר יציאת מצרים בכל יום. הגם שבמה שאנו מזכירים גודל הנס גם כן מצוה גדולה לפי פשוטו, אך להבין תכלית המכוון בזה נראה שהקב"ה ברא כל העולמות והיה עיקר רצונו יתברך כדי שידעו כולם שהוא יתברך מהוה כל הויות והוא שופע חיות בכולם, ואם חלילה יסתלק חיותו מהם אף רגע אחד יהיו אפס ותהו. וזהו ומלכותו בכל משלה. וזהו עיקר עבדות ה' ששיג אדם שכל הדברים וכל הברואים וכל ההויות אינם קיימים אלא בחיותו יתברך, ואי אפשר לעשות שום תנועה קלה בלתי רצונו יתברך שמו. ואפילו התורה והמצוות שאדם עושה אין להחזיק טובה לעצמו כלל, כי האדם אינו עושה שום דבר רק השי"ת בעצמו. כמו ששמעתי מצדיקים פירוש על פסוק כי טוב זמרה אלקינו, שהשי"ת מזמר בעצמו, לפי שכל הדברים שאדם עושה הכל הוא מאתו יתברך. ואם אדם משיג זאת בודאי הוא נכנע מלפניו יתברך מחמת שידוע בעצמו שהוא כאפס ואין, ועל ידי זה יוכל להשיג חכמת התורה ונעשה דבוק בו יתברך שמו. מה שאין כן אם מתגאה חלילה לומר אני חכם, או שמחזיק עצמו באיזה מעלה ומדה, הוא נפרד חלילה מהקב"ה. ואין צריך לומר אם הוא מתגאה חוץ מעבדות ה', בודאי אוי לו ואוי לנפשו. אלא אפילו אם מתגאה בעבדות ה' חלילה שמחזיק עצמו לעובד ה', נפרד מהקב"ה ועושה בזה מסך מבדיל בינו לאביו שבשמים. כמו שאמרו ז"ל אין אני והוא יכולים לדור כאחת

ושמעתי מהרב המגיד הקדוש רבינו יחיאל מיכל מגיד מישרים דק"ק זלאטשוב פירוש הפסוק אנכי עומד בין ה' וביניכם, שאם האדם מחזיק עצמו לאיזה בר מעלה עושה בזה מסך המבדיל. וזהו אנכי פירוש על ידי שמתגאה לומר אנכי בר מעלות ומדות טובות, הוא הוא העומד בין ה' וביניכם שבזה הוא מעמיד מסך המבדיל. רק שצריך האדם לידע שהוא כאפס ואין רק שהקב"ה הנותן בו חיות לעשות דבר גדול או קטן והוא מהוה כל היות. לכן אין ראוי לשום בריה לומר אנכי כי אם לו יתברך נאה לומר אנכי מפני שהוא מהוה כל ההיות. אבל האדם אם אומר אנכי או אני היינו שמחזיק עצמו לשום בן מעלה ומרגיל בזה ומתגבר והולך במדה זו, הוא נפרד מהשי"ת עד שיוכל לבוא על ידי זה שיהיה כופר בעיקר חלילה:

ואיתא במדרש על פסוק ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה, מאני של פרעה אנו למידין אני של הקב"ה. פירוש לזה כי יוסף הצדיק היה פותר החלום לפרעה ובזה נתן בו חיות, ועל ידי יוסף נתגדל פרעה בעולם ומושל בכל העולם והיה מהראוי שיהיה נכנע לפני יוסף, והוא היה מתגאה עליו ואמר אני פרעה. ועל ידי זה היה סופו מרה כלענה. ואפשר לומר שאילולי זאת שנתגאה פרעה באמרו אני פרעה, היו ישראל משועבדין לו ד' מאות שנה כמו שנגזר עליהם, רק מפני שאמר אני פרעה וכפר בעיקר לכך שלח בו הקב"ה אותות ומופתים ונלקה בעשר מכות עד שעשה תשובה והודה בעל כרחו שהוא כאפס ואין והקב"ה הוא מהוה כל היות ועושה בעולמו כרצונו. ומזה אנו למדין אני של הקב"ה פירוש ממה שאירע לפרעה על ידי שאמר אני פרעה, אנו למידין שאין לשום בריה לומר אני כי אם להבורא יתברך:

מזה נבוא לביאור הכתובים שמשה לא רצה לילך אל פרעה מחמת שראה שהוא מסרב, ואמר לו הקב"ה בא אל פרעה כי אני הכבדתי וגו', פירוש מחמת שאמר אני פרעה גרם לי שהכבדתי את לבו כדי שילקה עד שיעשה תשובה. וזהו שאמר הכתוב למען שתי אותותי אלה בקרבו, הנה כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, פירוש שאכה אותו עד שיתחרט על דיבוריו הראשונים ויודה שהוא כאפס ואין, ולפי זה לא ניטל ממנו הבחירה כלל רק מחמת גאותו הכביד הקב"ה את לבו, וכשהוכה עוד בנגעים עשה תשובה. וגמר אומר ולמען תספר באזני בנך וגו', פירוש שתספר להם שהאותות ששמתי במצרים היה בשביל גאות פרעה שעל ידי זה נלקה בעשר מכות כדי שילמדו מזה מדת ההכנעה. ובזכרנו בכל יום יציאת מצרים ישימו אל לבם

שמה שנלקו המצריים היה מחמת גאותם ויוסיפו על ידי זה מדת
ההכנעה, ואז וידעתם כי אני ה', פירוש שתדעו מזה שאין לשום בריה
לומר אני כי אם להבורא יתברך לו נאה לומר אני ה':

בסיעתא דשמיא

בית המדרש

"דברי – שלום"

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק

עולו והתכנשו להילולא דרבי

הננו להודיע לקהל הקדוש באי בית ה', שבע"ה
ביום ה' אור ליום י' בשבט תתקיים בבית מדרשינו

סעודת הילולא רבא

לכבוד יומא דהילולא דרבינו איש
האלוקים מרן הרש"ש זיע"א

תפילת מעריב: 7₁₅.

סעודת ההילולא וסיום מסכתא: 8₀₀ בדיוק.

ברהמ"ז בשעה 10₀₀.

זכותו הגדולה תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.